

Resocializačný program Centra pre deti a rodiny ReSocia, n.o.

I. Identifikačné a kontaktné údaje

Kontaktná adresa centra pre deti a rodiny ReSocia, n.o
Petrovce 2, 072 62 Petrovce
Tel. kontakt: 056/6593 100
e-mail: kontakt@resocia.sk
<http://www.resocia.sk>

V Centre pre deti a rodiny ReSocia, n.o (ďalej len „CDR“ alebo „centrum“) sú resocializačné opatrenia podľa Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon SPOSK“) nepretržite realizované od prvej akreditácie v r. 2007. Od tejto doby ReSocia, n.o. svojou činnosťou prispieva k riešeniu dlhotrvajúceho problému látkovej a nelátkovej závislosti najmä v Košickom a Prešovskom regióne. Pomáha ľuďom, ktorí sa ocitli na okraji spoločnosti v dôsledku svojej závislosti, po preliečení, plnohodnotne sa vrátiť späť do spoločenského života. Veľké percento pozitívnych príkladov sú motiváciou pre túto prácu. Činnosti na výkon opatrení podľa zákona SPOSK v rámci CDR smerujú k úplnej samostatnosti, svojpomoci a predovšetkým opätovnému získavaniu pracovných návykov a zručností. V súlade s § 57 novely zákona SPOSK platnou od r. 2018 centrum vykonáva opatrenia podľa Resocializačného programu (ďalej len „RP“) vypracovaného podľa § 2 Vyhlášky MPSVR SR z marca 2018, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona SPOSK.

Miestom vykonávania resocializačného programu Centra pre deti a rodiny ReSocia, n.o. sú dve resocializačné strediská s 3 skupinami:

1. Resocializačné stredisko (ďalej iba „RS“) Petrovce 2, 072 62 Petrovce, okr. Sobrance, Košický kraj. Tel. kontakt: 056/6593 100

Počet miest pre vykonávanie RP: **dve skupiny po 15 t.j. spolu 30**

2. RS Repejov 19, 067 04 Repejov, pošta Oľka, Prešovský kraj.

Tel. kontakt: : 0907 611 098, 0911 384 745

Počet miest na vykonávanie RP: **jedna skupina 15**

Spolu je v Centre ReSocia, n.o. k dispozícii na zapojenie sa do resocializačného programu 45 miest pre plnoleté fyzické osoby („PFO“),

II. Cieľová skupina

V RS Petrovce a Repejov tvoria cieľovú skupinu, v súlade § 57 ods. 1 písm. a) zákona o SPOaSK plnoleté FO v pred dôchodkovom veku podľa Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov bez ohľadu na rasu, vierovyznanie, názory či presvedčenie, ktoré absolvovali pred nástupom do RP liečbu z látkovej a nelátkovej závislosti (najmä závislosti na alkohole, iných psychoaktívnych látkach a patologickom hráčstve).

Do resocializačného programu sú FO zaradené:

- a) na základe odporúčania lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria,
- b) odporúčania Orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately („OSPOSK“) úradu práce sociálnych vecí a rodiny („ÚPSVaR“) podľa miesta trvalého bydliska FO,

- c) ako samoplatcovia na základe § 57 ods. 6) FO aj bez odporúčania ÚPSVaR,
- d) prednostne FO, ktoré prichádzajú do centra po preliečení dobrovoľne,
- e) FO, ktoré uzatvorili písomnú dohodu (zmluvu) s Centrom ReSocia, n.o. o zaradení do RP a súhlasia s miestom realizácie RP ako aj úhradou za pobyt v RS.

III. Podmienky prijatia do RP

Do RP v oboch RS je podmienkou prijatia:

- a) absolvovaná detoxikačná liečba v dĺžke podľa rozhodnutia lekára
- b) odporúčanie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria,
- c) odporúčanie OSPOaSK ÚPSVaR podľa miesta trvalého bydliska žiadateľa (neplatí pre samoplatcov),
- d) vstup do RS bez príznakov prítomnosti psychoaktívnych/návykových látok ako aj bez prebiehajúcich rozvinutých abstinenčných príznakov tesne po odňatí látky,
- e) platné osobné doklady (najmä občiansky preukaz, preukaz poistenca, rozhodnutie o priznaní dôchodku, príp. inej formy finančného príjmu),
- f) potvrdenie o bezinfekčnosti (ak neprichádza priamo zo zdravotníckeho zariadenia),
- g) v prípade duálnych diagnóz v stabilizovanom stave (nastavená farmakoterapia, absolvované preliečenie),
- h) písomný súhlas s dohodou o podmienkach realizácie individuálneho resocializačného plánu (ďalej IRP“) a s výškou a spôsobom úhrady za vykonávanie RP v centre.

Zaradenie do resocializačného programu je dobrovoľné, každý klient môže, na základe vlastného rozhodnutia, z neho vystúpiť a odísť z RS centra.

IV. Dôvody vylučujúce vykonávanie RP

Kontraindikáciou pre realizáciu RP sú nasledovné diagnózy (v prípade, ak nie sú ochorenia zvládnuté medikamentóznou liečbou):

- schizotypové poruchy a poruchy s bludmi (F20 - F29) – najmä paranoidná schizofrénia - ak bola u osoby primárnou diagnózou a závislosť sa u nej rozvinula sekundárne;
- depresívne epizódy (F32) – najmä epizóda stredne ťažkej depresie (F32.1), epizóda ťažkej/hlbokej/ depresie bez psychotických príznakov a so psychotickými príznakmi (F32.2 a F32.3);
- emočne nestabilná osobnosť (F60.3) – agresívna osobnosť/porucha impulzívneho typu;
- F63.2 - patologické kradnutie/kleptománia;
- F65 - poruchy voľby sexuálneho objektu (napr. fetišizmus, exhibicionizmus, pedofília atď.);
- duševná zaostalosť – mentálna retardácia (stredná až hlboká: F 71-79);
- neliečené infekčné choroby; neliečené pohlavné choroby (sexuálne prenosné ochorenia);
- fyzické obmedzenia – imobilita; poruchy zmyslovej sústavy – napr. úplná hluchota, slepota;
- centrum ReSocia, n.o. nemá vytvorené podmienky pre tehotnú ženu a rodiča s maloletým dieťaťom, preto takéto FO neprijíma,
- do RP nemôže byť prijatá FO, ktorá je zbavená svojprávnosti a nesúhlasí so zahájením RP, (nestačí žiadosť opatrovníka),

V. Materiálne podmienky a vybavenie jednotlivých resocializačných stredísk centra

RS Petrovce

sídli v 2-objpodlažnej budove bývalej materskej školy a bývalého sídla obecného úradu. Kapacita je 30 miest. Budova je rozdelená na ženskú a mužskú časť so samostatnými vstupmi a samostatnými sociálnymi/hygienickými zariadeniami (t.j. WC, sprchy).

Pre 2 skupiny je v budove vyčlenených 8 izieb (troj a štvorlôžkové) nasledovne:

- I. skupina: 3 štvorposteľové izby pre mužov a jedna trojposteľová pre ženy v ženskej časti,
- II. skupina: 3 štvorposteľové izby pre mužov, jedna trojposteľová v ženskej časti pre ženy.

V budove na prízemí – v mužskej časti sú 3 pracovne (1 pre vedenie, 2 pre sociálnych pracovníkov a ďalších zamestnancov). Jedáleň je spoločná pre obe skupiny a je zároveň dočasne aj spoločenskou miestnosťou, spoločná je kuchyňa, komora na suché potraviny, práčka, hygienické zariadenia zvlášť pre mužov, zvlášť pre personál. Na ženskom oddelení sú 2 trojlôžkové izby, 1 pracovňa (spoločná pre odborného garanta a psychológa). Sú tu hygienické zariadenia pre ženy a personál. Na prízemí ženského oddelenia je kotolňa (drevo) a pivničné priestory. Vstup do všetkých miestností je samostatný, žiadne miestnosti nie sú prechodové, čím je zabezpečené súkromie a diskrétno prostredie. Obvyklá vybavenosť izieb: posteľe, skrine (ktoré si môžu zabezpečiť visiacim zámkom), nočné stolíky, poličky na stene, stôl, stoličky. Klienti si môžu doplniť vybavenosť izieb v závislosti od ich aktuálnych potrieb a možností (ak to nebráni napĺňaniu ich cieľov a úloh v rámci RP) – napr. TV, rádio atď. Izby si môžu „zútulniť“ (so súhlasom spolubývajúcich) obrazmi, plagátmi, kobercami, kvetmi atď. – aby sa cítili bezpečne a príjemne. Rešpektuje sa súkromie klientov, preto do izieb klientov sa vchádza na zaklopanie a vyzvanie. Klientom sa vyká, oslovujú sa pani/pán plus priezvisko príp. vlastné meno, ak si to klient vyžaduje. Pri vstupe do sprchy sa na dvere dáva tabuľka s nápisom: „Obsadené/nevstupovať“. Pre návštevy klientov (po ich ohlásení), je určená kancelária na ženskej časti, príp. ktorákoľvek iná kancelária, ktorá je v aktuálnom čase dostupná. Pri individuálnych rozhovoroch je taktiež zabezpečené súkromie tým, že na dvere kancelárií sa vyvesí nápis „Prosím, nerušiť!“.

Z hľadiska bezpečnosti a udržania stabilizovaného stavu klientov v rámci diagnóz, aby bolo možné, v prípade potreby, podať prvú pomoc (napr. pri suicidálnych pokusoch, epileptických záchvatoch atď.) sa izby ani hygienické zariadenia nezamykajú. V prípade priepustky všetkých klientov z izby, môžu požiadať o jej uzamknutie.

V areály RS je priestor na relax – sedenie, ohnisko, záhrada na zeleninu, kvetinová záhrada, ovocné stromy a priestory pre dielne, ktoré ponúkajú možnosť zvyšovať svoje manuálne zručnosti a tvorivý potenciál pri rozličných činnostiach, napríklad práca s drevom, oprava pracovných nástrojov, či výroba darčkových predmetov, dekorácií, jednoduchých kusov nábytku, ktorými si môžu skrásľovať svoje prostredie. Klienti sa podľa záujmu zúčastňujú na prácach s hospodárskymi zvieratami na farme, ktorá je cca 150 m od RS.

RS Repejov

je prevádzkované v dvojposchodovej budove bývalej málo triednej základnej školy. V suteréne je kotolňa na tuhé palivo. Na prípravu TUV slúžia dva kombinované 120 l bojler. Na prízemí strediska sa nachádza jedáleň/spoločenská miestnosť, miestnosť na prípravu stravy, sklad potravín, technická miestnosť, oddychová miestnosť, pracovňa vedenia, 1 trojlôžková izba, 2 hygienické zariadenia a dve kúpeľne. Na poschodí je pre klientov 6 dvojlôžkových izieb, 3x hygienické zariadenia, ktoré sú vyčlenené zvlášť pre mužov, pre ženy a pre personál a 2x

sprchovací kút zvlášť pre ženy a mužov. WC a kúpeľne sú oddelené. V tejto časti je aj terapeutická miestnosť (pracovňa psychológa). Vstup do všetkých miestností je samostatný, žiadna miestnosť nie je prechodová, so spoločným vstupom. Štandardnou vybavenosťou izieb, okrem postelí, sú skrine s úložnými priestormi, nočné stolíky, poličky, stoly a stoličky. Zútulnenie izieb (v podobe reprodukcí, vlastných výtvorov, kvetov, ako aj TV, rádia a pod.) je možné po dohode so spolubývajúcimi. Izby sa štandardne pre bezpečnosť a podanie prvej pomoci nezamykajú. V prípade priepustky klienti o zamknutie izby môžu požiadať. Intimita klientov pri osobnej hygiene je zabezpečená pomocou tabuliek s označením „obsadené“. Podobným spôsobom je zabezpečené súkromie pri individuálnych a skupinových stretnutiach. V prípade návštevy klientom slúži na tieto účely terapeutická miestnosť, kde je taktiež zabezpečené súkromie.

Objekt sa v dobe od 22.00 do 06.00 zamyká, požiarna bezpečnosť je zaistená pri každom vchode zapečatenou obálkou s rezervnými kľúčmi.

Exteriér tvorí veľký dvor s kvetinovou a zeleninovou záhradou a prenajatý priestor pre chov ošípaných, sliepok, zajacov, oviec resp. kôz. V rámci pracovných aktivít klienti sami obhospodarujú okolie strediska (upravujú priestory na relaxáciu, kosia trávnik, vysádzajú rastliny).

VI. Zamestnanci Centra.

Centrum má vytvorených celkom **45** miest pre FO, pre ktoré sa vykonáva RP v 3 skupinách, na 2 miestach realizácie. V 3 skupinách je po 15 klientov. Vzhľadom k tomu, že v Petrovciach sú t.č. 2 skupiny v jednej budove sú niektoré profesie kumulované (napr. vedúci RS v Petrovciach je zodpovedný za prevádzku RS, kde sa vykonáva RP pre dve skupiny a takto sa predpokladá aj so zabezpečením zmennosti, kde sa budú striedať zamestnanci pre 2 skupiny).

Počet zamestnancov v predpokladanej štruktúre, predpokladanej profesijnej skladbe, vzdelanie a prax.

Odborný tím Centra - celkom 6,5 zamestnancov z toho:

Petrovce I. skup. – 2,33 zam.

0,33 zodpovedný/á zástupca/kyňa akreditovaného subjektu pre realizáciu opatrení podľa zákona SPOaSK na základe akreditácie CDR ReSocia, n.o. – vzdelanie: VŠ II. stupňa v odbore psychológia alebo sociálna práca, 5 rokov praxe v sociálnej oblasti, zapísaný v rozhodnutí Akreditačnej komisie MPSVaR o akreditácii,

1 sociálny/a pracovník/čka - VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe,

0,5 psychológ/ička - VŠ II. stupňa v odbore psychológia, 3 roky praxe,

0,5 asistent/ka sociálnej práce - VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe.

Petrovce II. skup. – 2,33 zam.

0,33 zodpovedný/á zástupca/kyňa akreditovaného subjektu pre realizáciu opatrení podľa zákona SPOaSK na základe akreditácie CDR ReSocia, n.o. – vzdelanie: VŠ II. stupňa v odbore psychológia alebo sociálna práca, 5 rokov praxe v sociálnej oblasti, zapísaný v rozhodnutí Akreditačnej komisie MPSVaR o akreditácii,

1 sociálny/a pracovník/čka - VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe,

- 0,5 psychológ/ička - VŠ II. stupňa v odbore psychológia, 3 roky praxe,
- 0,5 asistent/ka sociálnej práce - VŠ II. stupňa alebo VŠ I. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe.

Repejov – 1,84 zam.

- 0,34 zodpovedný/á zástupca/kyňa akreditovaného subjektu pre realizáciu opatrení podľa zákona SPOaSK na základe akreditácie CDR ReSocia, n.o. – vzdelanie: VŠ II. stupňa v odbore psychológia alebo sociálna práca, 5 rokov praxe v sociálnej oblasti, zapísaný v rozhodnutí Akreditačnej komisie MPSVaR o akreditácii,
- 1 sociálny/a pracovník/čka - VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe,
- 0,5 psychológ/ička - VŠ II. stupňa v odbore psychológia, 3 roky praxe,

Zamestnanci v skupinách – celkom 15,6 zamestnancov z toho:

Petrovce I. skup. – 4,8 zamestnancov

- 0,5 vedúci – vzdelanie VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe s cieľovou skupinou,
- 0,5 asistent sociálnej práce – VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe
- 1,625 zamestnanec pre nácvik prac. zručností - VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a 3 prax v odbore*/,
- 2,175 zamestnanci skupiny – zaradení do smien – VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a 3 roky prax v oblasti sociálnej práce,

Petrovce II. skup. – 4,8 zamestnancov

- 0,5 vedúci – vzdelanie VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe s cieľovou skupinou,
- 0,5 asistent sociálnej práce – VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe
- 1,625 zamestnanec pre nácvik prac. zručností - VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a 3 prax v odbore*/,
- 2,175 zamestnanci skupiny – zaradení do smien – VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a 3 roky prax v oblasti sociálnej práce,

RS Repejov – celkom 6 zamestnancov

- 1 vedúci – VŠ II. stupňa a najmenej 3 ročná prax v práci s cieľovou skupinou
- 1 sociálny pracovník - VŠ II. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe,
- 1 asistent sociálnej práce - VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa v odbore sociálna práca, 3 roky praxe,
- 2,5 zamestnanci pre nácvik pracovných zručností */ - VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a 3 prax v odbore*/,
- 0,5 zamestnanci skupiny – zaradení do smien – VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a 3 roky prax v oblasti sociálnej práce,

Ostatní zamestnanci CDR - celkom 6 zamestnanci:

- 1 riaditeľ ReSocia, n. o – menovaný Správnou Radou ReSocia n.o
- 1 zástupca riaditeľa pre prevádzku. – VŠ II. stupňa a najmenej 3 ročná prax v práci

- s cieľovou skupinou
- 1 zástupca riaditeľa na úseku odborných činnosti - VŠ II. stupňa v odbore psychológia alebo sociálna práca najmenej 3 ročná prax v práci s cieľovou skupinou
 - 2 ekonóm (personálna a mzdová účtovníčka, účtovníčka) – VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a prax v odbore
 - 1 správca počítačových sietí/IT - VŠ II. stupňa, alebo VŠ I. stupňa, resp. úplné stredoškolské vzdelanie a prax v odbore

Celkom 28,1 zamestnancov na trvalý pracovný pomer

*/ vítané je nadstavbové štúdium majster odborného výcviku alebo pedagogické minimum a skúseností z práce s cieľovou skupinou.

Podľa potrieb CDR a klientov skupín, budú prijímaní ďalší zamestnanci na **pracovný úväzok** (nácvik mnemotechnických zručností, estetické cítenie, odborné terapie a pod.)

VII. Pribeh prijatia na vykonávanie resocializačného programu v centre

Pred prijatím do niektorého RS centra pre deti a rodiny ReSocia,n.o. je FO, ktorá je žiadateľom, kontaktovaná vedúcim RS resp. poverenou sociálnou pracovníčkou RS . Uvedení zamestnanci záujemcu, prípadne aj jeho blízke osoby, podrobne oboznámia s týmto resocializačným programom, ktorý je zverejnený aj na web stránke ReSocia, n.o. Zároveň zistí motiváciu FO pre zaradenie do RP, jeho fyzický a psychický stav a potenciál pre resocializáciu.

Po príchode do RS:

1. vedúci RS dá FO úvodné vecné informácie o RS: dohodne zmluvné podmienky, výšku úhrady, v prípade potreby spíše dohodu o uložení cenností, oboznámi s denným režimom, a priestormi,
2. sociálni pracovníci – usmernia pri uložení osobných vecí, hygienických potrieb, preveria osobné doklady, prevezmú od FO prepúšťaciu správu z poslednej hospitalizácie, resp. odporúčanie psychiatra na resocializáciu a odporúčanie orgánu SPOaSK, skontrolujú dostatok liekov na najbližšie obdobie, spracujú rodinnú a sociálnu anamnézu, spíše dohodu o používaní vlastných elektronických spotrebičov (tablet, TV, mobil, PC a pod.), preveria osobné veci a zistia nevyhnutné potreby,
3. psychológ spracuje s FO všeobecnú osobnú anamnézu, zorientuje sa v rámci osobnostných predpokladov k zmene – napr. možností, schopností, zdravotného stavu, aktuálnych životných cieľov, túžob, potrieb klienta, urobí analýzu motivácie/motivačných faktorov vstupu klienta do RP, podá bližšie informácie k dennému režimu – metódam práce, manuálu odmien a sankcií/internému bodovaciemu systému, právam a povinnostiam. Pre vytvorenie priaznivej atmosféry zoznámi FO s ostatnými zamestnancami a komunitou klientov atď.

Ak príde klient v sprievode rodinného príslušníka alebo inej blízkej osoby, v prípade záujmu je možná konzultácia s niektorým z členov odborného tímu. Blízke osoby klienta sa, s jeho súhlasom, môžu vyjadriť k jeho dlhodobým plánom (možnostiam) a k nožnej spolupráci pri plnení krátkodobých úloh a cieľov do budúcnosti atď.

Ak je FO zbavená spôsobilosti na niektoré úkony, pri zahájení i ukončení RP musí byť prítomný aj súdom stanovený opatrovník, s ktorým sa dohodnú formy a podmienky spolupráce.

Ak pobyt FO, ktorá je zbavená spôsobilosti na niektoré právne úkony a rozhodne sa ukončiť RP, oznámi sa to opatrovníkovi.

VIII. Opis odborných metód práce a činností v RC

Resocializačný program vychádza z poznatkov bio – psycho - sociálneho modelu prístupu k liečbe závislých osôb, pretože nadväzuje priamo na predchádzajúcu zdravotnú starostlivosť poskytnutú v špecializačnom odbore psychiatria a je založený na skupinovom aj individuálnom prístupe pri realizácii metód a postupov sociálnej, psychologickkej a inej odbornej práce, s dôrazom na nácvik resp. udržanie pracovných zručností. V priebehu svojho pobytu prechádza klient postupne štyrmi fázami resocializačného programu, ktoré sú koncipované tak, aby čo najlepšie prispievali k osobnostnému rozvoju smerujúcemu k posilneniu motivácie žiť bez drog, závislostí a navrátenie sa do spoločnosti.

V procese resocializácie sú najčastejšie využívané nasledujúce metódy a formy činnosti:

- nácvik pracovných zručností a činností na ich udržanie - oboznámenie sa so zásadami práce na farme, v záhrade, na stavbe – pomocné práce pri rekonštrukcii stavieb, stavebné úpravy a opravy, udržiavanie budovy a okolia RS, oboznámenie sa so zásadami práce s materiálom v dielni – výroba drobných predmetov, opravy a úpravy vecí, nábytku a pod., získavanie zručností pri tvorbe jedálneho lístka, získavanie surovín a príprave stravy, rozvoj manuálnych zručností, jemnej motoriky,
- praktický nácvik manuálnych činností (zváranie, vŕtanie, brúsenie, natieračské práce)
- tematické vzdelávacie a diskusné skupiny,
- sociálna práca - sociálne poradenstvo, usmernenie pri vybavovaní úradných záležitostí, sprostredkovanie kontaktu do zariadení sociálnych služieb po ukončení resocializácie, sprostredkovanie práce, rekvalifikačného vzdelávania, ubytovania,
- špeciálne sociálne poradenstvo - osvojovanie a tréning sociálnych zručností, práca s rodinou príp. blízkou sociálnou komunitou klienta,
- psychologická starostlivosť – individuálny rozvoj osobnosti, psychologické poradenstvo, skupinové a individuálne metódy psychologickkej práce, relaxácia, tréning psychosociálnych zručností,
- starostlivosť o zdravotný stav klientov, kontrola abstinencie (orientačné testy), spolupráca s odbornými lekármi a špecialistami,
- utváranie podmienok pre voľnočasové aktivity, kultúrnu a športovú činnosť.

Väčšina vyššie uvedených metód je aplikovaná v rámci spoločného života v komunite vedeného Komunitnou radou klientov (ďalej „KR“). KR zvoláva týždenné stretnutie celej komunity (spravidla v piatok večer alebo v sobotu ráno), na ktorom sa zhodnotí realizácia aktivít predchádzajúceho týždňa s vyjadrením k osobnému prínosu jednotlivých členov komunity, prítomní členovia sú oboznámení s plánom aktivít v nasledujúcom týždni a v rámci diskusie majú možnosť dať návrhy a pripomienky k chodu RS, vysloviť požiadavky na zabezpečenie, prípadne sa vyjadriť k prístupu zamestnancov. Zo zasadnutí Komunity je robený zápis, ktorý je zverejnený a v prípade potreby sa k nemu vyjadri vedenie resp. odborní zamestnanci. O prijatých

prípadných opatreniach sú členovia informovaní na najbližšom zasadnutí Komunity. Komunitná rada má možnosť sa vyjadriť aj k mesačnému hodnoteniu jednotlivých klientov.

Metódy a postupy práce realizuje tím odborných interných a externých zamestnancov a pracovníkov v zložení: psychológ/ička, sociálne pracovníčky, asistentky sociálnej práce, zamestnanci pre nácvik pracovných zručností a zamestnanci zabezpečujúci dohľad v smenách, pod vedením akreditovaného zodpovedného zástupcu za realizáciu opatrení podľa Zákona č. 305/2005 Z.z. o SPOSK.

Centrum ReSocia, n.o. úzko spolupracuje s:

- príslušnými OSPOSK ÚPSVaR podľa miesta trvalého bydliska FO v prípade ak bol klient odporučený pre prijatie touto inštitúciou. Dáva im zároveň spätnú väzbu v prípade problémov, potreby vybavenia úradných záležitostí, spolupráce s rodinou, oznamuje ukončenie RP a pod.,
- psychiatrickými liečebňami a nemocnicami pre liečbu drogových a iných závislostí pri realizácii preliečenia v prípade zhoršeného zdravotného stavu resp. pri cravingu alebo porušení abstinencie.

Metódy, postupy, opatrenia a aktivity práce odborného tímu zamestnancov:

Psychológ/gička

- psychologické poradenstvo,
- individuálne alebo v skupine aplikovaný psychologický prístup – metódy a techniky zamerané na zmenu správania – zmena doterajšieho životného štýlu, motivácia a sebamotivácia, nové usporiadanie hodnotového rebríčka a prijatie zodpovednosti za seba samého a za svoje konanie,
- v spolupráci s FO stanovenie individuálnych cieľov v rámci resocializačného programu,
- konzultácie a poradenstvo pre rodinných príslušníkov príp. iným blízkym osobám klienta,
- konzultácie s odborným personálom pri tvorbe a realizácii individuálneho resocializačného plánu klienta RS,
- podiel na príprave a realizácii projektov v prospech klientov a RS CDR ReSocia, n. o.

Sociálni/e pracovníčky, asistenti/tky sociálnej práce

- pomoc pri riešení individuálnych a vzťahových problémov, individuálne pohovory,
- vstupné anamnézy,
- spolupráca pri stanovovaní cieľov, motivácia klientov,
- zabezpečenie styku s úradmi a inštitúciami, sprevádzanie,
- v prípade potreby sprevádzanie na lekárske vyšetrenie,
- základné a špecializované sociálne poradenstvo,
- sociálno-psychologický výcvik v spolupráci s psychológom/gičkou,
- spolupráca s rodinou klienta,
- zabezpečenie podmienok pre voľnočasové aktivity - návštevy športových podujatí, turisticko-orientačné vychádzky do prírody, loptové hry (futbal, nohejbal, volejbal), udržiavanie telesnej kondície, návšteva kultúrno - spoločenských akcií mimo RS.
- organizovanie tematickej činnosti v teréne - informačná a vzdelávacia činnosť v oblasti ekoturizmu – využitie mediálneho a propagačného materiálu, podpora ochrany prírody a životného prostredia, exkurzie,

- vytváranie podmienok a organizovanie kultúrno - spoločenských aktivít: súťaže, hra na hudobných nástrojoch, počúvanie rôznych druhov a žánrov hudobnej produkcie, aktívne sociálne učenie programové (ASUP – pravidlá hry...)
- organizácia tematických diskusných skupín a zdravotnícka osveta (napr. charakteristika alkoholika, tolerancia, riešenie modelových situácií, analýza príčin vzniku problému, riešenie problémov a pod),

Popis postupov a metód RP podľa fáz

Realizácia resocializačného programu je rozvrhnutá do 4 fáz. Dĺžka celkového procesu resocializácie podľa resocializačného programu spravidla nemá byť kratšia ako 8 mesiacov. Dĺžka trvania jednotlivých fáz je štandardne 3 mesiace, kedy sa prehodnocuje možný posun do vyššej fázy. Je však upravovaná podľa potrieb jednotlivých klientov, v závislosti od štádia celkovej deštrukcie osobnosti a devastácie organizmu, v akom klient prichádza. Je možný aj presun do nižšej fázy, ak klient uzná, že ešte nie je pripravený pre fázu vyššiu.

1. fáza

Klient sa adaptuje na prostredie resocializačného strediska, zapája sa do komunity. Prijíma režim a pravidlá a chápe ich zmysluplnosť a opodstatnenosť. Za pomoci ostatných klientov i zamestnancov **buduje motiváciu k liečbe a trvalej abstinencii** - získava verbálny náhľad na závislosť ako chorobu. Buduje si pozitívny vzťah k povinnostiam a práci, mení životný štýl. Kontakt s vonkajším sociálnym prostredím je spravidla prvé tri mesiace obmedzený.

2. fáza

Klient sa úplne samostatne zapája do procesov v komunite. Je vedený k väčšej zodpovednosti, získava kritický postoj k droge, k závislosti aj k sebe. Prijímaním spätnej väzby a poskytovaním konštruktívnej kritiky **získava produktívny náhľad na svoju životnú situáciu**. Nastáva zmena emocionálnej lability a celkový posun v jednotlivých zložkách osobnosti. Klient častejšie prijíma návštevy, začína chodiť na krátkodobé priepustky v spoločnosti iného povereného klienta, resp. zamestnanca, kontaktuje sa s vonkajším prostredím.

3. fáza

Klient preberá **zodpovednosť nielen za seba, ale aj za komunitu**. Nastáva **nárast sebakontroly**, zvyšuje sa iniciatíva pri vyhľadávaní aktivít - návrhy a námety na skvalitnenie života v komunite. Zvyšuje sa psychická zaťažiteľnosť, skvalitňuje sa verbálna produkcia. Prácou na hodnotovom systéme si klient **buduje autonómnu abstinentskú životnú filozofiu**. Rozvíja sa záujmová sféra a možnosť vzdelávania. Nastáva širší kontakt s vonkajším aj rodinným prostredím.

4. fáza

Klient mení hodnoty a všetky postoje. Získava **efektívny náhľad na závislosť - abstinenciu prijíma ako čistotu životného štýlu** - to znamená, že nemanipuluje - neklame, nepodvádza, nevyhovára sa, na životné potreby sa učí zarábať serióznou prácou. Učí sa chápať potreby okolia, ktoré môžu byť iné ako jeho vlastné. Zvyšuje sa častosť opustenia RS aj na dlhšiu dobu. Nárastom počtu priepustiek prebieha proces opätovného začleňovania do prirodzeného prostredia. Klient môže absolvovať kurzy, tréningy, dokončovať si vzdelanie. Správaním a

vystupovaním sa stáva prirodzeným vzorom pre komunitu. Seriózne si pripravuje a buduje krátkodobé aj dlhodobé ciele a diskutuje o nich. Životný štýl sa stabilizuje a prebieha postupná integrácia do širšieho spoločenstva.

Odborné metódy a prístupy v jednotlivých fázach:

Od príchodu do RP klienti sú zapájaní do aktivít zameraných na **získavanie a udržanie pracovných zručností** - aktivity sa realizujú na farme RS chovom domácich zvierat, pestovaním základných plodín na poli a v záhrade, zveľaďovaním okolia, údržbou a opravou budov, pomocou obci pri udržiavaní zelene, drobnej pomoci obyvateľom obcí a pod. Radíme tu aj výrobu dekoračných a drobných úžitkových predmetov pre potreby resocializačného strediska, prácu s drevom v dielni, pestovateľské práce - kosenie trávy, príprava zásob sena, pomocné práce pri príprave stravy a pod. Od II. fázy majú klienti možnosť získavať zručnosti pri tvorbe jedálneho lístka, získavaní surovín a príprave stravy.

Uvedené činnosti a aktivity, okrem získavania a udržania pracovných zručností a návykov, pomáhajú FO aj pri vytváraní a rozvoji niektorých osobnostných vlastností (zodpovednosť, empatia, plánovanie, systematický prístup, spolupatričnosť a spolupráca a iné) emocionálnej inteligencie.

Pre klientov zaradených do IV. fázy:

- v RS v Petrovciah sú vytvorené podmienky na samostatné bývanie pre 3 klientov, ktorí majú záujem pracovať na farme,
- v spolupráci s ÚPSVaR sa hľadajú možnosti zaradiť sa postupne do pracovného procesu, hľadajú sa možnosti ubytovania po odchode z RP, ak majú záujem o rekvalifikáciu, hľadajú sa možnosti a pod. pri čom im aktívne pomáhajú odborní zamestnanci RS,
- niektorým bývalým klientom, ktorí ako remeselní odborníci pomáhajú ostatným pri získavaní pracovných zručností (napr. na farme, stolárskej dielni, stavebných úpravách a pod.) alebo ktoré/í absolvovali opatrovateľský kurz, je ponúkaná možnosť zamestnať sa v sociálnych zariadeniach ReSocie, n.o.,
- v rámci RP, podľa záujmu FO je možné od zaradenia do III. fázy RP absolvovať v oboch strediskách rekvalifikačný kurz ponúkaný ÚPSVaR, alebo niektorou vzdelávacou inštitúciou (opatrovateľský kurz). Dobrá spolupráca je so Strednou odbornou školou obchodu a služieb v Sobranciah, ktorá ponúka rekvalifikačný kurz v odbore kuchár/časník.

Základné sociálne poradenstvo sa realizuje od I. fázy. Ide hlavne o pomoc pri vybavovaní úradných záležitostí, pracuje sa s rodinou klienta, podpora záujmových činností, utvárajú sa podmienky pre voľnočasové aktivity, kultúrnu a športovú činnosť. Od III. fázy sa realizuje pomoc pri pracovnom uplatnení, sprostredkovanie rekvalifikačného vzdelávania, FO pripravuje sa na preberanie zodpovednosti za svoj život. V prípade nepriaznivého zdravotného stavu sa, v spolupráci s klientom príp. rodinným príslušníkom alebo opatrovníkom, sprostredkuje kontakt s obcou resp. VÚC pri posúdení odkázanosti na pomoc inej osoby a podaní žiadosti do zariadenia sociálnych služieb po ukončení resocializácie.

Od II. fázy je poskytované **špecializované sociálne poradenstvo**, ktoré využíva predovšetkým skupinovú prácu, participatívne techniky a prístupy ako hranie rolí, rôzne mentálne cvičenia a je

zamerané predovšetkým na posilňovanie a osvojovanie sociálnych zručností, tréning zručnosti, podpora vytvárania nových kontaktov, kvalitu života, duševné zdravie, sociálna integrácia a pod.

V I. a II. fáze sa **psychologická starostlivosť** zameriava na sebaopoznanie, sebavedomie, sebamotiváciu, dôraz sa kladie na individuálny rozvoj osobnosti. Od III. fázy v rámci psychologického poradenstva v skupine aj individuálne sa realizuje tréning psycho - sociálnych zručností, rozvoj jednotlivých „pilierov“ emocionálnej inteligencie a v IV. fáze sa prístup rozšíri o nácvik relaxačných techník, upevnenie hodnotového systému, ambícií a ašpirácií.

Najčastejšie využívané metódy v práci odborného tímu:

- rozvoj kreativity: výtvarné práce, aktivita s výtvarnými technikami, knihou, hudbou - pri práci s umením sa ľahšie vyjadruje pocit, prejavia sa niektoré osobnostné vlastnosti. Pomáha rozvíjať jemnú motoriku, sebaopoznávanie a facilitáciu interpersonálnych vzťahov. Rozvíja tvorivosť, imagináciu a slúži aj na estetizáciu prostredia. Umenie väčšinou napomáha k celkovej psychickej a kognitívnej stimulácii a zmiernuje úzkostnú a depresívnu symptomatiku, spestruje celkové vnímanie sveta a je bohatým informačným zdrojom,
- kognitívny tréning - je cieľená metóda na rozvoj, aktivizáciu a stimuláciu mozgových funkcií u osôb, ktoré boli oslabené dôsledkom abúzu. Rozvíja jemnú motoriku, pamäť, pozornosť, myslenie, verbálnu fluenciu a tvorivosť,
- dynamické skupiny - stretnutie celej komunity s odborným tímom. Zamerané sú predovšetkým na riešenie interpersonálnych konfliktov v komunite, hľadanie spoločných riešení pri zlepšovaní chodu RS. FO sa tak učí asertívne ventilovať svoje postoje a prijímať názory iných,
- voľná tribúna - na tomto stretnutí ide o zhodnotenie prejavov správania sa jednotlivca, fungovania komunity a spätnej väzby pre personál,
- sociálno - psychologický výcvik - je zameraný predovšetkým na rozvoj asertívnej komunikácie, sebaopoznávanie, finančnej gramotnosti a budovaniu pozitívnych sociálnych vzťahov,
- edukačná činnosť je pripravovaná odborným tímom RS formou prezentácií. Okruh tém je volený priamo na tematiku závislosti. Účastníci majú možnosť vyjadriť záujem aj o iné vhodné témy. Po odprezentovaní témy sa môžu overiť získané znalosti zábavnou formou (napr. súťažný kvíz).
- relaxačné techniky - sú realizované podľa individuálnych potrieb. Psychológ „napasuje“ vhodnú relaxačnú techniku a pod jeho vedením sa osoba učí relaxovať,
- FO okrem skupinových aktivít má právo na individuálne psychologické poradenstvo, kde rieši svoje osobné problémy v bezpečnej atmosfére.

Od I. fázy sa klienti zúčastňujú aj na **diskusných skupinách** lektorovaných internými alebo externými odborníkmi, ktoré sú zamerané napr. na epidemiológiu drogových závislostí, aktuálny pohľad na osobnosť človeka z pohľadu závislostí a pod., do prípravy tém sú podľa záujmu zaradení aj klienti.

Taktiež od I. fázy je zabezpečená **starostlivosť o zdravotný stav** klientov spádovým obvodným a odbornými lekármi, kontrola abstinencie (orientačná dychová skúška), spolupráca so špecialistami z odboru psychiatrie pri cravingu alebo porušení abstinencie a najmä v I. fáze ide aj o vedenie k osobnej hygiene, čistote a poriadku.

Od podpisu dohody, t.j. od I. fázy resocializácie je poskytnuté **ubytovanie**, hygienické potreby, možnosť pre udržiavanie bielizny a šatstva, odloženie osobných potrieb, rešpektovanie osobného priestoru a pod.

Prechod FO medzi fázami je procesom, čo znamená, že je možný postup do vyššej fázy, zotrvanie viac ako 3 mesiace, ale aj vrátenie sa späť do nižšej fázy. Súčasťou posudzovania zaradenia do fázy RP sú mesačné hodnotenia plnenia úloh, ktoré súvisia so stanovenými cieľmi IRP klienta pre tú ktorú fázu. Mesačné hodnotenie vykonáva odborný tím v spolupráci s ostatnými zamestnancami a povereným členom komunitnej rady (spravidla predseda). Kritériami pre postup do vyššej fázy je mesačné plnenie prijatých úloh, participácia na živote komunity, aktivita a iniciatíva v osobnom živote. Ak sú úlohy plnené a cieľ fázy dosiahnutý (spravidla po troch mesiacoch, ale podľa toho, či bol cieľ dosiahnutý, termín sa môže skrátiť aj predĺžiť), pri hodnotení s klientom, navrhuje odborný tím klientovi postup do ďalšej fázy. Zaradenie klientov do fáz je zverejnené a je súčasťou hodnotenia a tým motiváciou pre ostatných. Pri neplnení úloh, vyhýbaní sa práci v komunite, porušení abstinencie, agresívne správanie sa voči okoliu, FO nepostupuje do vyššej fázy resp. môže byť, po konzultácii odborného tímu a komunitnej rady, preradený späť do nižšej fázy. Keďže hodnotenie je realizované spolu s klientom, tento sa má k možnosti preradeniu vyjadriť. V prípade jeho nesúhlasu, dohodne odborný tím a KR ďalšie podmienky, po splnení ktorých môže byť opätovne prehodnotený jeho správanie a postup do ďalšej fázy RP.

Štandardný denný režim

Klienti sa riadia denným časovým harmonogramom

Pondelok – piatok

06:00 – 07:30 Budíček, osobná hygiena, raňajky, výdaj liekov

07:30 – 08:00 Ranná komunita (vrátane rozdelenia do činností), príprava na individuálne činnosti

08:00 – 12:30 Realizácia individuálnych činností podľa rozdelenia v rannej komunite

12:30 – 14:00 Obed, výdaj liekov, oddych

14:00 – 16:30 Individuálne a skupinové stretnutia a činnosti

16:30 – 18:00 Osobné voľno klientov, príprava večere

18:00 – 19:00 Večera, výdaj liekov

19:00 – 22:00 Osobné voľno klientov. Príprava na večierku, osobná hygiena

22:00 – 06:00 Večierka, nočný klud

V čase od 08:00 - 12:30 hod a 14:00 – 16:30 hod je obmedzené zdržiavanie sa na izbách (resp. len so súhlasom povereného odborného zamestnanca). V prípade zaradenia do pracovnej činnosti mimo RS, strava z obeda sa na žiadosť FO, odkladá do jeho príchodu.

Sobota – nedeľa – štátne sviatky

07:00 – 08:15 Budíček, osobná hygiena, raňajky, výdaj liekov

08:15 – 08:30 Komunita klientov, rozdelenie do činností

08:30 – 12:00 Hospodársky a sanitačný deň, realizácia činností podľa rozdelenia

12:00 – 13:30 Obed, výdaj liekov

13:30 – 18:00 Organizované voľno časové aktivity, realizácia činností podľa rozdelenia

18:00 – 18:30 Večera, výdaj liekov
18:30 – 22:00 Osobné voľno klientov
22:00 – 23:00 Príprava na večierku, osobná hygiena
23:00 – 07:00 Večierka, nočný kľud

Denný režim v strediskách je možné sezónne meniť len so súhlasom riaditeľa.

Časy uvedené v dennom režime môžu podliehať zmenám v prípade akcií a aktivít organizovaných resocializačným strediskom. Zmeny najneskôr deň vopred oznamujú zamestnanci RS.

Činnosti a aktivity FO sa varujú v závislosti od potenciálu, záujmov a ich individuálnych cieľov a činnosti v prospech komunity. S klientmi z III. a IV. fázy, ktorí sú zapojení do brigádnických činností alebo sú zamestnaní, sa pracuje prevažne individuálne a z praktických dôvodov sú ospravedlnení napr. zo skupinových sedení, ak sú v danom čase mimo RS – individuálny režim. Do činnosti v prospech komunity sú zapájaný počas osobného voľna.

Návštevy je možné prijímať počas pracovného týždňa v čase 13:30 do 18:00 v RS alebo mimo neho, po vzájomnej dohode so službukonajúcim personálom. Počas víkendu a štátnych sviatkov je možné venovať čas návštevám počas dňa od 8:30 do 20:00 hod. O návštevách je potrebné informovať aspoň deň vopred aj v súvislosti s prípravou priestorov pre stretnutie. V jednotlivých RS sú vyčlenené priestory pre nerušenú komunikáciu s návštevami (viď časť V. tohto RP).

K základným činnostiam a aktivitám klientov RS patrí:

na farme: príprava, zabezpečovanie a podávanie pokrmov zvieratám a hydine, čistenie priestorov, udržiavanie hygieny a čistoty, ak ide o úžitkové zvieratá - získavanie príp. spracovanie produktov z nich,

pri stavebných prácach: pomocné práce podľa pokynov vedúceho stavby,

pri príprave jedla: podieľanie sa na príprave jedálneho lístka, príprava a spracovanie surovín, pomocné práce v kuchyni, umývanie riadu, udržiavanie hygieny a čistoty, zodpovednosť za dávkovanie jedla, počty odobratého jedla (v prípade potreby zabezpečiť uloženie pre neprítomných),

práce v dielni: navrhovanie a výroba drobných predmetov z dreva, kovu, opravy a úpravy premetov, práca so strojmi a prístrojmi,

záhrada: príprava pôdy, sadenie, okopávanie, odburiňovanie, zavlažovanie, starostlivosť o kvety, zber plodov, zaváranie,

ostatné činnosti v prospech komunity: kosenie trávy, príprava dreva a sena na zimu, manuálne činnosti v prospech obce,

nácvik a udržanie manuálnych a mnemotechnických zručností - tvorba násteniek, príprava tém skupinových sedení, kvízy, diskusie, tvorba blahoželaní pre oslávencov, nácvik počítačových zručností, drobné ručné práce, výroba ozdobných predmetov atď.

IX. Tvorba a vyhodnocovanie individuálnych resocializačných programov.

Pri príchode klienta do RS sociálny pracovník v spolupráci s psychologičkou a FO vypracujú Individuálny resocializačný program (ďalej „IRP“), v ktorom sa dohodnú na stanovení

dlhodobého cieľa (spravidla na 12 mesiacov), z ktorého potom vychádzajú špecifické ciele, stanovené štandardne na tri mesiace a úlohy na prvý mesiac I. fázy resocializácie. Pri tvorbe IRP sa zohľadňuje zdravotný stav klienta (na základe predloženej prepúšťacej správy z poslednej hospitalizácie), odporúčania a skúsenosti predchádzajúcich inštitúcií kde sa klient liečil, vyjadrenia a odporúčania príslušného Orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ÚPSVaR potreby a záujmy FO, jej/jeho schopnosti, potenciál, odborné skúsenosti, dosiahnuté výsledky v osobnom živote, nadanie a predpoklady, možnosti a aspirácie, osobná motivácia, spätná väzba zo strany rodiny na aktuálne správanie klienta/tky (ak sa k nám nezáväzne dostane – nie je to pravidlo).

Základná štruktúra IRP:

1. dlhodobé ciele – najviac 2, stanovené pri prijatí FO do RP spravidla na dobu 12 mesiacov,
2. strednodobé ciele – špecifické, smerujúce k dosiahnutiu dlhodobého cieľa, stanovené postupne pre každú fázu RP (ich plnenie je hodnotené spravidla po 3 mesiacoch spolu s klientom/ kou),
3. mesačné stanovenie úloh smerujúcich k dosiahnutiu špecifického cieľa a hodnotenie ich plnenia.

Odborní zamestnanci v spolupráci s ostatnými zamestnancami mesačne stanovujú úlohy pre FO a vyhodnocujú ich plnenie z pohľadu dosiahnutia strednodobého – špecifického cieľa. Po ukončení 3 mesačného obdobia členovia odborného tímu na základe priebežných hodnotení a vyjadrení všetkých zainteresovaných (ostatných zamestnancov, členov komunity) vypracujú podklad pre kvartálne hodnotenie, ktoré realizuje psychologička alebo sociálny pracovník spolu s klientom a navrhnu ciele a úlohy pre ďalší štvrťrok ako aj prípadný postup do vyššej fázy resocializačného programu, alebo zotrvanie v doterajšej príp. presun do nižšej fázy. Súčasťou hodnotenia je tak aj hodnotenie jeho/jej prejavov správania sa v komunite, spätná väzba zo strany klientov a zamestnancov na jednotlivé prejavy správania klienta, klientova subjektívna spätná väzba na vlastné prejavy správania či aktuálne problémy. Súčasne sa môže prehodnotiť stanovený dlhodobý cieľ príp. špecifické ciele. Pri stanovovaní jednotlivých úloh do ďalšieho trojmesačného obdobia určí sa, ak je to možné, termín splnenia úlohy, príp. výber osoby nápomocnej pri plnení cieľa. V prípade záujmu môžu pri plnení cieľov pomôcť aj rodinní príslušníci príp. osoby blízke klientovi, ktoré si vyberie. Stanovené ciele musia byť konkrétne, merateľné, reálne – splniteľné a jednoznačné, aby boli chápané a akceptované FO.

Taktiež sú doplnené aj písomným hodnotením pracovníkov pre nácvik pracovných zručností 1x za tri mesiace. V IRP sa najmä v prvých dvoch fázach kladie dôraz na sebaopoznanie, sebarozvoj, sebamotiváciu, a neskôr na prácu v komunite a pre komunitu, ktorá je štruktúrovaná s presne stanovenými morálnymi a etickými hranicami a má na jednotlivcov svoje nároky. Cieľom komunity je určiť a podporovať pozitívne prejavy správania sa a motivovať jednotlivcov v životnom štýle, ktorý je nezlučiteľný s užívaním psychoaktívnych látok a v prípade nelátkových závislostí s vykonávaním patologickej činnosti. Súčasťou hodnotenia IRP je preto aj hodnotenie členmi komunity, za účasti psychologičky na pravidelnom mesačnom „hodnotení“ správania sa jednotlivcov v prospech komunity a podľa výsledkov štvrťročne sú navrhované odmeny a sankcie ako motivácia pre všetkých členov komunity.

K záverečnému prehodnoteniu pred ukončením pobytu je prizývaný sociálny kurátor príslušného ÚPSVaR. Sociálni kurátori sú oboznamovaní s hodnotením FO aj priebežne počas pobytu.

Plnenie cieľov a úloh individuálneho resocializačného programu trvá najmenej 8 mesiacov. Celková dĺžka pobytu v RS pri jeho realizácii závisí od jednotlivca, ako bude postupovať pri

plnení úloh a dosahování cílov až do doby ukončení IV. fázy. Spravidla však by nemal trvať viac ako 24 mesiacov. Vo výnimočných prípadoch je možné trvanie RP predĺžiť len na základe návrhu odborného tímu, súhlase FO a súhlase riaditeľa Centra ReSocia, n.o., ktorému je návrh predložený. Dôvodom môže byť napr. momentálne zhoršený zdravotný stav, rekvalifikácia, presun do zariadenia sociálnych služieb, termín vybavenia ubytovania, zamestnania, objektívne okolnosti sociálneho prostredia, žiadosť sociálneho kurátora a pod.

X. Podmienky pre aktívne trávenie osobného voľna

RS sú situované v krásnom a tichom prostredí, kde okolitá príroda, lesy, ponúkajú možnosti na turistické vychádzky, táborenie, hubárčenie, zber liečivých bylín či lesných plodov. Súčasťou areálu RS je záhrada so stromami, besiedka, kde sa klienti stretávajú, robia „opekačky“, varia guláš a pod.

V Petrovcích možno využiť okolie obecného rybníka, obecné ihrisko na šport aj na „opekačky“. Relatívne blízko sa nachádza Zemplínska Šírava, Morské Oko, lom Beňatina, Vinianske jazero a iné. V spolupráci s obcou je v lete možnosť absolvovať výlet do termálnych kúpalísk v Maďarsku, v Sobrancích možnosť využiť kúpalisko. Priebežne sa podľa záujmu organizujú návštevy kina, ZOO a Botanická záhrada v Košiciach.

RS v Repejove leží v malebnej dedinke uprostred hôr a okolitých lúk. Možnosť kultúrneho a športového vyžitia ponúka RS výletmi do okolitých zaujímavých miest Medzilaborce - Múzeum Andyho Warhola, Stropkov - mini ZOO, vodná nádrž Domaša, Svidník - skanzen, Dukla a pod.)

Každoročne v letných mesiacoch je organizovaný pre 5 – 7 členné skupiny 2 - 3 dňový turistický výlet do Slovenského Raja spojený s pobytom na rekreačnej chate, kde si sami pripravujú stravu a rozhodujú o programe.

V obciach je možnosť aj uspokojenia duchovných potrieb, s kňazmi farnosti je veľmi dobrá spolupráca, sú ústretoví. V spolupráci s personálom priebežne sa organizujú v RS diskusie na rôzne témy, v prípade potreby či záujmu je možnosť svätej spovede a prijatia iných sviatostí.

XI. Podmienky pre zdravotnú starostlivosť

Na základe dohody s obvodnými lekármi zdravotných stredísk, v obvode ktorých sú RS, je zabezpečená základná zdravotná starostlivosť o FO. V blízkom okolí RS Petrovce (cca do 10 km) je zabezpečená aj odborná a špecializovaná zdravotná starostlivosť, ktorá je poskytovaná na základe odporúčania obvodného lekára. V prípade potreby sú na tieto vyšetrenia a ošetrenia FO sprevádzané personálom RS. V prípade RS Repejov je táto vzdialenosť 30-40 km, ale dobrou spoluprácou s odbornými lekármi je možné presne časovať a termínovať odborné vyšetrenia

Psychiatrická starostlivosť: Centrum spolupracuje s Psychiatrickou klinikou pracovisko UNLP v Košiciach, ktorá, na požiadanie vedenia centra zabezpečuje aj zdravotnú osvetu, v prípade potreby - konzultácie o postupe a pomoci pri preliečení FO v zdravotníckom zariadení resp. hospitalizácii FO.

Klient má možnosť naďalej navštevovať psychiatrickú ambulanciu, v ktorej sa liečil doteraz. Dobrá je spolupráca s Psychiatrickou nemocnicou v Michalovciach, psychiatrickými oddeleniami v Košiciach, Trebišove, Rožňave, Svidníku a Prešove, psychiatrickou ambulanciou v Humennom, ktoré sú, v prípade potreby hospitalizácie pri recidíve resp. cravingu, ústretové.

Do CPLDZ v Košiciach je, po vzájomnej dohode, možné umiestniť FO na dlhodobé preliečenie alebo krátkodobé „posilnenie“ abstinencie. V prípade, ak preliečenie je neefektívne a abstinencia nie je dodržiavaná, je „spustený ťah“, po dohode s FO a rodinnými príslušníkmi je možné klienta hospitalizovať v Psychiatrickej liečebni v Plešivci, Psychiatrickej liečebni Rožňava a Odbornom liečebnom ústave psychiatrickom na Prednej Hore. Je však nevyhnutné, aby klienti mali kartu zdravotného poistenca a vyplatené zdravotné poistenie.

V súlade s § 57 ods. 4 a) – c) zákona, ak vznikne podozrenie na požitie alkoholu alebo iných návykových látok FO, počas pracovnej doby, sociálny pracovník, so súhlasom FO, zabezpečí v najbližšej obvodnej ambulancii lekárske vyšetrenie krvi alebo odber biologického materiálu a sprevádza ho na toto vyšetrenie. Po pracovnej dobe, službukonajúci oznámi uvedenú skutočnosť telefonicky sociálnej pracovníčke, ktorá zabezpečí odbery poskytovateľom zdravotnej starostlivosti a zabezpečí jeho odvoz do zdravotníckeho zariadenia a dovoz späť. Režim si stanovujú vedúci stredísk podľa miestnych podmienok

V prípade, že FO je liečená, pretože je infikovaná vírusom ľudskej imunodeficiencie, alebo má ochorenie spôsobené týmto vírusom, dohodne sociálny pracovník s ošetrojúcim lekárom spôsob zabezpečenia komplexnej zdravotnej starostlivosti.

CDR ReSocia, n.o. má možnosti pre vytvorenie podmienok pre izoláciu nemocného na infekčné ochorenie resp. karanténne priestory.

XII. Pravidlá v RS Centra

A. Práva FO, pre ktoré sa vykonáva RP v Centre

Práva klientov resocializačného strediska vyplývajú z

- rešpektovania základných ľudských práv zakotvených v Ústave SR,
- Zákona č. 305/2005 Z.z. o SPOSK v znení neskorších predpisov,
- materiálov zverejnených na web stránke ReSocia, n.o. - Etického kódexu zamestnanca ReSocia, n.o., Politiky kvality, Štatútu neziskovej organizácie,
- Zákona č. 18/2018 Z.z. na ochranu osobných údajov.

Okrem práv vyplývajúcich z uvedených dokumentov má FO právo aj:

- na jemu zrozumiteľné a individuálne oboznámenie sa s resocializačným programom centra,
- na možnosť návštevy niektorého RS centra ReSocia, n.o. pred nástupom do RP,
- doniesť si do RS ošatenie, osobné hygienické potreby, športové potreby, knihy, potreby pre realizáciu záujmov, ktoré nie sú v rozpore s RP,
- používať osobné elektrické spotrebiče vrátane mobilných telefónov, PC, tabletov, ktoré nahlási prevádzkovateľovi,
- prijímať návštevy v hodinách a priestoroch na to určených (tak, ako je to definované v tomto RP v časti V. – materiálne podmienky jednotlivých RS a časti VII. pod štandardným denným režimom),
- chodiť na návštevy rodiny a príbuzných, až po ukončení I. fázy,
- osobne alebo prostredníctvom Komunitnej rady prednášať návrhy na zlepšenie činnosti,
- užívať počítač s internetom v čase osobného voľna (nesmie však svojou činnosťou narúšať dobré mravy),

- v prípade potreby využívať počítač a telefón na hľadanie práce, ubytovania, kontaktu s úradmi a rodinou a blízkymi osobami aj v inom čase s vedomím personálu,
- udržiavať písomný, telefonický a elektronický kontakt s blízkymi osobami, ktoré určí,
- prijímať a odosielať poštu
- prostredníctvom pošty, telefónu a počítača s internetom kontaktovať aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, verejného ochrancu práv, súd, prokuratúru, komisára pre osoby so zdravotným postihnutím a pod.,
- písomne alebo ústne sa sťažovať, ak nie je niečo v súlade internými predpismi a normami. - sťažnosť môže dať aj anonymne. Za tým účelom je pripravená skrinka aj kniha sťažností,
- v III. a IV. fáze prijať prácu resp. absolvovať rekvalifikačný kurz,
- požiadať o pomoc pri sprostredkovaní zdravotnej starostlivosti, posúdení odkázanosti na pomoc inej osoby a svojho zdravotného stavu,
- osobné záujmy, ak nie sú v rozpore s internými dokumentami centra a zásadami RP.

B. Povinnosti FO, pre ktoré sa vykonáva RP v Centre

FO **pri** uzatvorení Dohody o podmienkach realizácie resocializačného programu podľa § 57 Zákona SPODSK v Centre ReSocial, n.o. je povinná:

a) predložiť

- odporúčanie OSPODSK ÚPSVR podľa miesta trvalého bydliska (neplatí pre samoplatcu),
- odporúčanie odborného lekára - psychiatra zariadenia, v ktorom prešiel detoxikáciou,
- prepúšťaciu lekársku správu o zdravotnom stave z poslednej hospitalizácie a ak má k dispozícii, tak správy o záveroch psychologického vyšetrenia,
- osobné doklady (občiansky preukaz, kartu poistenca zdravotnej poisťovne),
- resp. upozorniť personál na rozhodnutia súdu (napr. pri zbavení svojprávnosti na niektoré úkony, exekučné príkazy, splácanie dlhov, a pod.),
- rozhodnutie resp. potvrdenie sociálnej poisťovne o výške poberaného dôchodku.

b) absolvovať

- vstupný pohovor so sociálnym/nou pracovníkom/čkou a psychologičkou RS,
- základnú hygienickú očistu (ak je to potrebné),
- dychovú skúšku na kontrolu prítomnosti alkoholu v dychu, ktorú vykoná s na to určeným certifikovaným „meradlom“ sociálny pracovník (prítomnosť alkoholu v dychu resp. zrakom pozorovateľné prejavy správania upozorňujúce na požitie návykových látok je dôvodom pre nezariadenie FO do RP – vid. Kontraindikácie v tomto RP).

c) oznámiť

- prevádzkovateľovi osobné elektrické spotrebiče (PC, tablet, vrátane mobilných telefónov),
- kontakt na osoby, s ktorými bude RS v styku,
- výšku hotovosti resp. cenností s ktorými do RS prichádza a požiadať o ich uloženie, o čom jej/mu bude vydané potvrdenie (v opačnom prípade centrum za ich stratu neručí),
- všetky ďalšie závažné skutočnosti, ktoré môžu ovplyvniť realizáciu IRP v rámci RP.

Po nástupe do RS je klient/ka povinný/á rešpektovať, že:

- bude plniť resp. zabezpečiť plnenie záväzkov vyplývajúcich z Dohody o podmienkach realizácie resocializačného programu podľa § 57 Zákona SPODSK v Centre ReSocia, n.o.,
- v období do úplného uplynutia I. fázy môže opustiť resocializačné stredisko iba v nevyhnutných prípadoch a to iba v sprievode zamestnanca ReSocia, n.o. alebo povereného klienta,
- v II. fáze môže opustiť resocializačné stredisko so súhlasom člena odborného tímu,
- v III. fáze môže spravidla opustiť resocializačné stredisko so súhlasom člena odborného tímu aj samostatne na krátku dobu,
- v IV fáze môže opustiť resocializačné stredisko samostatne bez ohľadu na účel ale vždy s vedomím odborného zamestnanca,
- každé opustenie RS je povinný hlásiť službukonajúcemu zamestnancovi. Pri odchode plánovanom na viac ako jeden deň, je povinnosťou oboznámiť sociálneho pracovníka aspoň 1 deň vopred a vypísať žiadanku na opustenie objektu, kde je predpokladaný čas príchodu, telefonický kontakt, miesto, kde sa bude zdržiavať, príp. kontaktnú osobu v prípade zlyhania kontaktu s ním/ňou, ktorú schvaľuje vedúci strediska,
- do ukončenia II. fázy svoje príjmy (akékoľvek) bude ukladať do úschovy RS – na uložené finančné prostriedky dostane písomné potvrdenie. Nevyhnutné osobné výdavky bude zo svojich fin. prostriedkov hradiť vyzdvihnutím predpokladanej potrebnej sumy najmenej deň vopred,
- sa zaväzuje dodržiavať denný režim resocializačného strediska,
- návštevy sú povolené tomu, komu dá klient/ka súhlas, povinnosťou však je ich vopred ohlásiť (minimálne deň) a rešpektovať denný režim RS. Počas adaptačnej fázy sa všeobecne neodporúčajú návštevy, ale je to na zvážení klienta a jeho blízkych osôb. Návštevy sú zakázané len zo závažných dôvodov – napr. nepriaznivý vplyv na psychický stav klienta. Ak príde návšteva za klientom do RS, jej povinnosťou je sa najprv ohlásiť u zamestnancov.
- návštevy na izbách nie sú povolené
- PC môže využívať počas osobného voľna. V inom termíne vtedy, ak je súčasťou aktivity z IRP. Prvý mesiac adaptačnej fázy sa odporúča nekomunikovať s vonkajším okolím cez PC, RS Repejov to redukuje prístupom k WIFI
- Používať mobilné telefóny len v čase voľna,
- v areáli RS ani v jeho blízkom okolí nebude prechovávať alkohol (vrátane nealko piva), drogy a nebude hrať hazardné hry,
- nemôže prechovávať lieky na izbách. Všetky lieky odovzdáva do úschovy a poverený zamestnanec mu lieky na užitie bude vydávať podľa lekárskeho predpisu,
- v záujme udržanie stabilizovaného zdravotného stavu bude dodržiavať nastavenú farmakoterapiu (zmeny farmakoterapie sú možné len so súhlasom odborného resp. špecializovaného lekára),
- v prípade podozrenia, bude sa podrobovať kontrolám na požitie návykovej látky (dychová skúška na zisťovanie požitia alkoholu; vyšetrenie moču na požitie návykových alebo omamných, príp. iných látok alebo liečiv, ktoré zabezpečí sociálny pracovník v zdravotníckom zariadení). V prípade kladného výsledku vykonaného testu klient uhradí všetky náklady spojené s jeho vykonaním,
- v záujme zachovania bezpečnosti osobných údajov klientov, vstup do kancelárie personálu je povolený len na vyzvanie k vstupu,
- fajčenie je povolené len na vyhradených miestach v areáli RS,

- úradnú poštu a balíky bude otvárať pred službukonajúcim zamestnancom. Zamestnanec je s obsahom listov oboznámený so súhlasom klienta (v prípade úradných dokumentov),
- balíky či nákupy donesené do RS nesmú obsahovať drogy, alkohol, lekárom nepredpísané lieky, potraviny rýchlo podliehajúce skaze a pod.
- v záujme rozvíjania svojich duševných, sociálnych a fyzických daností, sa bude aktívne zúčastňovať na aktivitách a činnostiach (v rámci pracovných činností, individuálnych a skupinových stretnutí, voľnočasových aktivít a pod.) podľa pokynov zamestnancov centra (sociálna pracovníčka, asistent sociálnej práce, psychológ, zamestnancov zodpovedných za nácvik pracovných zručností resp. ich nadriadených). Zmobilizuje všetky svoje schopnosti a možnosti pri plnení prijatých úloh a bude aktívny pri ich prijímaní,
- bude sa aktívne zúčastňovať na zasadnutiach komunity,
- bude dodržiavať zásady dobrého občianskeho spolunažívania, udržiavať priaznivé susedské vzťahy. Vyvolávanie hádok, fyzických aj nefyzických (slovných) útokov a akýchkoľvek sporov bude dôvodom pre ukončenie resocializačného programu,
- bude dodržiavať protipožiarne, bezpečnostné, hygienické zásady a príkazy, ktoré súvisia s jeho bezpečnosťou alebo RP,
- je povinný dbať na hygienu a čistotu osobnú aj okolia.

Pri odchode z RP je FO povinná

- odnieť všetky svoje osobné veci. Ak tak neurobí, budú veci uložené v priestoroch RS a po mesiaci zlikvidované. Prevádzkovateľ neručí za uschované veci a v takomto prípade nenesie zodpovednosť za ich kompletnosť či prípadné poškodenie,
- vyrovnať všetky dlhy voči RS aj ostatným FO, vrátiť požičané predmety a veci.

Dôvody ukončenia RP pred uplynutím termínu

- vzájomná dohoda o ukončení RP,
- výpoveď dohody zo strany klienta,
- výpoveď dohody zo strany Centra, najmä z dôvodu:
 - ak klient hrubo alebo opakovane porušuje Pravidlá RS Centra alebo ak hrubo porušuje dobré mravy, ktoré narúšajú občianske spolužitie, (pozn.: „dobrými mravmi“ sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku - uznesenie Ústavného súdu SR z 24. 2. 2011, č. k. IV. ÚS 55/2011-19)
 - nezaplatí dohodnutú úhradu alebo platí len časť dohodnutej úhrady a súhrn dlžných súm presiahne dvojnásobok dohodnutej mesačnej úhrady,
 - poškodzuje povesť a oprávnené záujmy centra nemorálnym správaním a konaním v RS a/alebo na verejnosti,
 - neprejavuje záujem o osobnú zmenu tým, že opakovane sa vracia k látkovej alebo nelátkovej závislosti (požíva alkohol, drogy, zneužíva lieky, hrá hazardné hry a pod.).

Pravidlá v RS Centra, uvedené v tomto RP, budú vytlačené formou „manuálu“ pre klienta, ktorý dostane pri svojom príchode a zaradení do RP.

XIII. Sankcie za porušenie pravidiel RP centra

Vzhľadom k tomu, že niekedy FO poruší pravidlá vyplývajúce z RP, ale následne však svoje „vybočenie“ oľutuje a svoje správanie pozitívne zmení, alebo naopak, iný/á zase nezmení, „nepracuje na sebe“, bol vypracovaný postup odmien a sankcií za prejavy správania sa klientov zaradených do RP. V pracovni sociálnych pracovníkov je k dispozícii zošit, do ktorého môže zaznačiť každý zamestnanec Centra, člen komunitnej rady alebo aj FO, pozitívny alebo negatívny prejav v správaní sa niektorej FO. Každý takýto zápis sa mesačne vyhodnotí a boduje od 1 – 8 bodov buď pozitívnych alebo negatívnych. Na konci mesiaca sa (+) aj (-) body spočítajú a zverejnia sa na verejne prístupnom mieste v interiéri RS. Počet dosiahnutých bodov sa vyhodnotí mesačne.

Druhy sankčných opatrení:

- zverejnenie pokarhania pred komunitou na verejnej tabuli,
- zákaz opustenia RS na dohodnutú dobu (napr. týždeň, mesiac),
- ak v priebehu pol roka mal 2x najviac negatívnych bodov v komunite, je daný návrh na jeho preliečenie (ak šlo o opakované zlyhania) alebo vylúčenie z RP (k jeho prípadnému návratu po preliečení dá komunita svoje stanovisko riaditeľovi ReSocia, n.o.).

Druhy odmien:

- zverejnenie pochvaly pred komunitou na verejnej tabuli,
- písomná pochvala riaditeľa RS,
- ak klient 3x za polrok dosiahol najvyšší počet pozitívnych bodov, môže mu byť udelený „Žolík“, ktorého môže použiť pri udelení nejakej pracovnej úlohy ako ospravedlnenie, že danú úlohu nemusí splniť. V prípade opätovného získania najviac pozitívnych bodov dostane „Extra žolíka“, na základe ktorého si môže vybrať počas týždňa nejaký deň, počas ktorého bude mať úplné voľno.

Druh odmeny a sankcie zväži odborný tím, návrh predloží vedúcemu RS a bude súvisieť s počtom dosiahnutých bodov v štvrtroku.

Uvedené hodnotenia (+) aj (-) sú súčasťou hodnotenia plnenia úloh a cieľov IRP, postupu do inej fázy o čom sú klienti informovaní pri individuálnych pohovoroch.

Aby sa však sankcia za hrubé porušenie Pravidiel RS neminula účinkom (nestratila svoj výchovný účinok), udeľuje sa bezprostredne po ich porušení.

Druhy sankcií pri niektorých porušeníach:

Nevrátenie sa včas z priepustky - neospravedlnené meškanie viac ako 24 hodín. Potom je vylúčený z RP.

Sankcia: okrem negatívnych bodov aj zákaz vychádzok .

Neospravedlnenú neúčast' na režimových aktivitách, meškanie

Sankcia: okrem negatívnych bodov aj písomný trest (napr. v podobe 50x napísať: „Mojou povinnosťou je zúčastniť sa na režimovej aktivite. Ak nemôžem, ospravedlím sa, vysvetlím“ a pod.), alebo dostane za úlohu zorganizovať najbližšie skupinové sedenie (zodpovednosť za tému, obsah, techniky – na jeho žiadosť mu môže pomôcť zamestnanec).

Klient odmietne pracovnú povinnosť/úlohu alebo má ľahostajný postoj k jej vykonávaniu

Sankcia: okrem negatívnych bodov dostane danú povinnosť dvojnásobne (kým ju nesplní – kontrola/usmernenie zo strany zamestnanca), alebo celý týždeň bude vykonávať niečo, čo má najmenej rád (napr. rajóny) alebo obmedzenie benefitov (zakáže sa mu na určitú dobu PC a iné).

Pri výraznom konflikte v komunite (vrátane konfliktov so zamestnancami) alebo porušení abstinencie, šikanovanie zo strany viacerých klientov, krádež, ničenie majetku RS

Sankcia: spisuje sa záznam o konflikte za prítomnosti všetkých účastníkov konfliktu, ktorí sa k nemu vyjadria, zaujmú stanovisko a navrhnu sankciu. Na znak súhlasu Záznam podpíšu. Všetky takéto závažné porušenia sa následne analyzujú na najbližšom skupinovom sedení so psychológom, v akútnom prípade psychológ zvolá mimoriadne zasadnutie komunity klientov.

Klienti, po vzájomnej dohode na zasadnutí komunity, môžu predložiť vedeniu kedykoľvek žiadosť na riešenie problému (napr. násilie v komunite, skryté užívanie liekov, drog, alkoholu). Vyžaduje sa však vyjadrenie väčšiny aj s podpismi a prípadne navrhovanými opatreniami (aby sa vyhlo šikanovaniu alebo ohováraniu). V zásadných záležitostiach ukladania sankcií komunita klientov sama o sebe nemá rozhodovaciu právomoc.

Sankcie udeľuje vedúci RS na návrh odborného tímu a členov komunitnej rady za účasti FO, ktorá pravidlo porušila. Pred udelením sankčného opatrenia (ako výchovného prostriedku), sa k porušeniu vyjadrí FO, ktorá sa má následne možnosť aj vyjadriť k navrhutej sankcii. Ak s návrhom nesúhlasí, sankcia nie je udelená a porušením sa zaoberá riaditeľ Centra resp. zodpovedná zástupkyňa. So závermi oboznámi vedúceho RS. O odmenách a sankciách sú vedené záznamy v osobnom spise klienta v rámci IRP. Záznamy o konflikte a sankciách, za závažné porušenia Pravidiel, sú evidované aj u sociálnej pracovníčky.

S rodinnými príslušníkmi komunikujú zamestnanci o sankciách udelených klientovi len v prípade, ak sa ich „bytosťne“ nejakým spôsobom dotýkajú (napr. pri zákaze vychádzok na dlhšiu dobu, vylúčenie z RP, ak sa sami informujú o priebehu IRP klienta...). Všeobecne, za bežných okolností je na klientovi, aké informácie o sebe a svojom správaní v komunite posunie ďalej. Zamestnanci podávajú bližšie informácie iným osobám len so súhlasom klienta.

Závažné porušenia Pravidiel a druh sankcie uloženej FO, sa oznamuje príslušnému orgánu ÚPSVaR. Hodnotenie klienta/ky, je zasielané príslušnému orgánu ÚPSVaR po II. fáze a pred ukončením IV. fázy RP a v prípade, ak si príslušný orgán ÚPSVaR hodnotenie vyžaduje.

Časť XIV.

Riešenie rizikových situácií

V súlade s Vyhláškou MPSVR č. 103/2018, § 2 bod u) v tejto časti je opis postupu CDR pri nedovolenom opustení a v rizikových situáciách pre plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa v centre vykonáva resocializačný program, najmä pri úraze, vážnych nezhodách medzi plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonáva resocializačný program a medzi týmito plnoletými fyzickými osobami a zamestnancami centra, a opis techník deeskalácie konfliktných situácií a agresívneho správania .

Prevenia rizikových situácií:

- V zariadení sa konajú pravidelné stretnutia zamestnancov s vedúcim a pravidelné stretávanie klientov a zamestnancov. Na všetkých týchto stretnutiach sa riešia práve aktuálne problémy a riziká prevádzky zariadenia.
- Supervízne stretnutia zamerať aj na riešenie prípadových štúdií a na modelové situácie riešenia prípadných alebo aj reálnych konfliktov.
- Všetci zamestnanci aj klienti majú možnosť zoznámiť sa s Domácom poriadkom a internými smernicami zariadenia.

- Zamestnanci sa vzdelávajú podľa zákonných požiadaviek. Vzdelávanie je zamerané najmä na konštruktívne riešenie konfliktov, zvládanie prejavov násilia, nácvik komunikačných zručností, prevenciu a zvládanie stresov a stresových situácií, školenia týkajúce sa ľudských práv a slobôd.

Deeskalácia a deeskalačné techniky

Deeskalácia je zložitý interaktívny proces výsledkom ktorého je, že klient/ka, ktorý/á sa správa agresívne, je upokojený/á a celú situáciu má pod kontrolou zamestnanec/kyňa, vie ju ovládať. Využíva pritom deeskalačné techniky.

1. Agresia je akútna reakcia v správaní na frustráciu a má tendenciu k násilnému správaniu.
2. Klient/ky CDR sú cieľovou skupinou, ktorej mnohí členovia sú frustrovaní vlastným životným osudom, často sa cítia životom vyčerpaní, čelia atakom závislosti, abstinenčným príznakom.
3. Nahromadené negatívne emócie môžu vyústiť do násilností v komunikačnej rovine, nepriamej aj priamej a až otvorenej forme agresivity voči okoliu, ostatným klientom alebo zamestnancom.
4. Agresia berie na seba podoby ohovárania, krivého obviňovania, zastrašovania, obťažovania, pokrikovania, odbrzdeného správania, fyzických útokov, poškodzovania seba, iných, majetku a mnohé iné.
5. Zamestnanci/kyne nesmú vyvolávať negatívne emócie u klienta/ky alebo vystaviť ich situáciám, ktoré by u nich spúšťali agresívne správanie. Pokiaľ je dôvodom negatívneho správania klienta/ky chyba zamestnanca/kyne, ospravedlní sa a vyjadrí nahlas pozitívny zámer situáciu vyriešiť.

Možné spúšťače agresívneho správania u klienta/ky:

- Pocit krivdy, sklamaní, ohrozenia, nedostatku prijatia
- Zátťaž, dlhé čakanie na uspokojenie potrieb.
- Pocit bezmocnosti, nezmyselnosti, neužitočnosti.
- Neznesiteľná psychická alebo fyzická bolesť, ochorenie
- Blízkosť alkoholu, drog, ktorá vyvoláva neuspokojenú túžbu

Zamestnanci CDR sa snažia klientovi/ke uspokojiť potrebu:

- bezpečia a istoty,
- dôvery, byť prijatý
- nádeje a viery,
- stimulácie, sebarealizácie a otvorenej budúcnosti.

Zamestnanci/kyne by mali:

- poznať klientov, ktorí sú zaradení do resocializačného programu a odhadnúť jeho/jej tendencie k agresívnemu správaniu,
- dodržiavať bezpečný odstup, rešpektovať osobný priestor,
- vedieť rozoznať včasné signály agresie,
- identifikovať rizikové situácie,
- vedieť, kto im poskytne pomoc a na koho sa majú obrátiť.

Medzi deeskalačné techniky patrí najmä:

1. **Komunikácia.** Je prvým krokom, ktorým nadviažeme adekvátny verbálny kontakt s ambíciou vytvoriť bezpečný priestor, kde klient/ka môže prezentovať svoju „pravdu“. Zamestnanci/kyne s ňou nemusia súhlasiť, iba ju akceptujú. Môžu preskúmať, nad akou „pravdou“ klient/ka rozmýšľa. Zamestnanci/kyne hovoria jasne, stručne, pomaly a zrozumiteľne, hlas majú kľudný. Používajú jednoduché slová a vety. V prípade neverbálnej komunikácie zamestnanci/kyne využívajú jemné gestá, príjemné výrazy tváre, majú pevný postoj a dodržiavajú potrebný odstup.
2. **Aktívne počúvanie.** Prejavuje sa tým, že zainteresovaní počúvajú bez súdenia, nechávajú čas na premyslenie, dajú najavo svoje porozumenie, sumarizujú.
3. **Identifikácia pocitov a potrieb** začína po nadviazaní verbálneho kontaktu s klientom/kou. Rozhovor sa nesie v atmosfére vzájomného rešpektu. Zamestnanec/kyňa môže so zistenými informáciami ďalej pracovať s klientom/kou v rámci individuálneho resocializačného plánu.
4. **Zvládanie konfliktov metódou vzájomného riešenia problémov v 6. krokoch**
 - 4.1. Identifikácia, objasnenie a uznanie potrieb oboch zúčastnených strán
 - 4.2. Hľadanie čo najväčšieho množstva možných riešení
 - a/ najskôr vyzvať klienta, aby ponúkol svoje riešenia
 - b/ potom navrhujeme naše riešenia
 - 4.3. Ohodnotenie alternatívnych riešení s ohľadom na potreby oboch účastníkov.
 - 4.4. Rozhodovanie o vzájomne prijateľnom riešení. Získanie súhlasu partnera s riešením.
 - 4.5. Plánovanie a implementácia rozhodnutia.
 - 4.6. Zhodnotenie výsledkov rozhodnutia

5. **Direktívny spôsob riešenia zlosti** (podľa PhDr. L. Čirtková, psychologička Policajnej akadémie, Praha).

CIEĽ: prerušiť zlosť druhého človeka a dosiahnuť dohodu, kompromis alebo dôstojný rozchod

V úvode je dôležité odhadnúť situáciu, zvážiť riziká a vymedziť hranice:

- vhodným slovným útokom (tak dosť, stačilo, prestaňte...)
- spojením druhej osoby množného čísla s priezviskom
- zdôraznením, čo chcete a očakávate od danej chvíle, pri tom:
 - a. buďte energickí, zrozumiteľní, istí, prejavujte sa presvedčivo
 - b. myslite na to, že rozčúlená osoba nie je schopná uvažovať zložito, premýšľať (vyjadrujte sa presne, jasné stanoviská, čo možno dosiahnuť a čo nie)
 - c. naznačte prvý krok, nenechajte sa odvieť od témy
- ignorujte emocionálny balast, nechajte druhého vyventilovať emócie
- vyhýbajte sa slovným súbojom, neodplácajte urážky, nesnažte sa vyhrať za každú cenu

Vymedzenie rizikových situácií, prevencia a riešenie

1. Konflikt	
Prevencia:	Riešenie:
• Rešpektovanie pravidiel vzájomného spolužitia.	Konflikt klient ↔ klient

<ul style="list-style-type: none"> • Individuálne resocializačné plány klientov. • Rešpekt ku konfliktu ako k bežnej súčasti života. • Rešpektovanie Etického kódexu zamestnancov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zamestnanci, ktorí sú prítomní pri konflikte, sa snažia nezapojiť sa do konfliktu. • V prípade, že konflikt obmedzuje ostatných, (vulgarity, krik a pod.), musí zamestnanec zasiahnuť v prospech ostatných. • Situáciu rieši zamestnanec tak, aby neboli rušení ostatní klienti. • V prípade, že je zamestnanec požiadaný o účasť na riešení konfliktu, musí byť nestranný a dať priestor obom stranám k vyjadreniu. • Cieľom zamestnanca je prostredníctvom rozhovoru nájsť kompromisné riešenie a následne uzavrieť dohodu medzi „súpermi“, účastníkmi konfliktu. • Pokiaľ je konflikt väčšej intenzity, klienti nereagujú na žiadosť zamestnancov o kultivované riešenie a ich jednaním sú dotknutí aj ostatní, upozorní zamestnanec na možnosť privolania sociálnej pracovníčky alebo vedúcej/eho zariadenia. • Pokiaľ nedôjde k ukludneniu situácie ani po ich príchode, kontaktuje sa Polícia SR. Ďalšie riešenia konfliktu sú v kompetencii orgánu činného v trestnom stíhaní.
	<p>Konflikt klient ↔ zamestnanec</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konflikty, ktoré vyvoláva klient voči zamestnancom, sú riešené bezodkladne. • Dotknutý zamestnanec sa snaží zistiť dôvod konfliktu a situáciu s klientom vyriešiť osobne, so snahou upokojiť situáciu a dosiahnuť dohodu. • Pokiaľ to situácia vyžaduje, je k riešeniu privolaná/ý nadriadená/ý dotknutého zamestnanca. • Urážky, nadávky, ohováranie, obvinenia a pod. zo strany klienta k zamestnancom, je nutné riešiť profesionálne s prihliadnutím k aktuálnemu zdravotnému stavu klienta. • Pokiaľ to vyžadujú okolnosti a klient vyvoláva konflikty opakovane, bez vážnych príčin, stále voči jednému zamestnancovi, je obmedzený kontakt zamestnanca s ním do doby, než jeho útoky odznejú. Pokiaľ klient opakovane vyvoláva konflikty, môže sa zamestnanec domáhať nápravy podaním sťažnosti vedúcemu zariadenia resp. riaditeľovi ReSocia, n.o.
2. Fyzická agresia klienta	
Prevenia:	Riešenie:
<ul style="list-style-type: none"> • Zamestnanci zariadenia sú vzdelávaní, v rámci interných aj externých aktivít, v prejavoch abstinčných príznakov, atakov závislosti, rôzneho typu ochorenia a so spôsobmi, ako ku klientovi s danými prejavmi ochorenia pristupovať a ako minimalizovať možné hroziace riziká. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ktorýkoľvek zamestnanec, pokiaľ je fyzická agresia klienta smerovaná voči inému klientovi, zamestnancovi alebo iným osobám, ktoré sa v zariadení nachádzajú, musí chrániť a brániť svoje zdravie a zdravie ostatných osôb. • Zamestnanec zhodnotí svoje možnosti pre zvládnutie situácie a využíva techniky zvládania konfliktu (vid. vyššie) • Zamestnanec sa snaží najprv ukladiť klienta slovom a nabáda ho, aby upustil od svojho správania.

<ul style="list-style-type: none"> • Spracovaný písomný plán rizík. • Dodržiavanie odporúčaných postupov podľa ordinácií odborného lekára. • Riziká sa snažíme zaznamenať a podchytiť v individuálnych resocializ. plánoch vhodnými preventívnymi opatreniami ako je vhodné prostredie, forma komunikácie, denný režim, zvyky klienta. 	<ul style="list-style-type: none"> • V prípade, že klient na slovnú výzvu nereaguje, zamestnanec použije techniku direktívneho zvládania konfliktu (vid. vyššie). • Zamestnanec zvaží, či je schopný situáciu zvládnuť vlastnými silami alebo si privolá pomoc iných zamestnancov, prípadne zavolá políciu.
3. Klient pod vplyvom omamných a psychotropných látok (alkohol, drogy)	
Prevencia:	Riešenie:
<ul style="list-style-type: none"> • U klienta/ky, ktorým hrozí riziko intoxikácie, sú vypracované rizikové plány. • Sú ponúkané voľno-časové aktivity. • Individuálny plán resocializácie • Monitorovanie situácií, ktoré predchádzajú možným stavom intoxikácie, ich zaznamenávanie. Na základe vyhodnotenia zapisov stanovenie a dodržiavanie postupov, ktoré eliminujú nežiaduci stav. 	<ul style="list-style-type: none"> • Snažiť sa klienta izolovať od ostatných, ukl'udniť ju/ho, neodporovať mu/jej a podľa možností ho/ju odprevadiť do izolovanej izby. • Službukonajúci zamestnanec informuje o situácii vedúceho, poskytne mu prípadnú zdravotnú pomoc. • Priebežne sa kontroluje jeho/je stav, v prípade straty vedomia sa volá RZP. • Po odznení symptómov intoxikácie urobiť záznam o porušení pravidiel a pri opakovanom porušení postupovať v súlade so zmluvou medzi klientom a CDR ReSocia, n.o
5. Klient/ka sa nevrátil/a z pobytu mimo zariadenia, je nezvestný/á	
Prevencia:	Riešenie:
<ul style="list-style-type: none"> • Klient/ka je informovaný/a o svojom práve kedykoľvek a na akokoľvek dlhú dobu opustiť zariadenie, s tým, že je vhodné informovať zamestnancov o mieste svojho pobytu, dátume a čase návratu do zariadenia. • Klienti poznajú kontakt (adresu a telefón do zariadenia) pre prípad oznámenia svojho pobytu mimo zariadenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokiaľ sa klient/ka nevrátil/a v oznámený deň návratu a nedal o sebe vedieť, službukonajúci zamestnanec kontaktuje osoby v mieste, kde oznámil/a pobyt, s otázkou na jeho osobu. • V prípade jeho nezvestnosti kontaktujeme napr. jeho príbuzných, spolubývajúcich a ostatných zamestnancov s otázkou, kde by sa mohol/la nachádzať. • O udalosti, že sa klient/ka nevrátil/a do CDR informujeme príslušného sociálneho pracovníka. • Pokiaľ do 48 hodín nepodá o svojej osobe žiadnu správu, vedúci CDR postupuje podľa zmluvy medzi klientom a ReSocia, n.o.

XV. Následná odborná činnosť po ukončení resocializácie

Centrum pre deti a rodiny ReSocia, n.o. pre klientov, ktorí už z resocializačného programu ukončením IV. fázy odchádzajú, ale majú dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav príp. nepodarilo sa ešte vyriešiť ich bývanie a zamestnanie, ponúka sociálne služby v Zariadení podporovaného bývania v Petrovciach s kapacitou 13 miest . V uvedených zariadeniach sociálnych služieb („ZSS“) registrovaných v Registri KSK, sú na dobu určitú umiestňovaní aj klienti, ktorí sú posúdení ako odkázaní na sociálnu službu, alebo potrebujú ešte dohľad, alebo ktorí sú bez domova a v spolupráci so sociálnymi pracovníčkami tento problém riešia.

FO, po ukončení RP majú možnosť sa zamestnať aj v Zariadení opatrovateľskej služby v Remetských Hámroch a ReSocia, n.o. ponúka možnosť zamestnať sa aj odborne zdatným remeselníkom priamo v RS, kde pomáhajú pri vedení klientov v prácach na farme, stavebných úpravách alebo stolárskej dielni.

Ak mala FO do IRP zahrnutý aj cieľ doplniť si vzdelanie na SOŠ služieb v Sobranciach, resp. cez ÚPSVaR absolvovať rekvalifikačný kurz, Centrum, v rámci dobrej spolupráce, pomôže FO tento cieľ naplniť aj po ukončení RP.

Ak je záujem, Centrum s fyzickými osobami príp. aj ich blízkymi ostáva v telefonickom resp. písomnom alebo elektronickom kontakte za účelom poskytovania príp. poradenstva. Pozývaní sú tiež na niektoré aktivity organizované Centrom (Deň otvorených dverí, Vianoce, besedy v školách a pod.).

Okrem toho, v prípade záujmu, sú v mieste bydliska bývalého klienta kontaktované svojpomocné skupiny AA.

Cieľom postresocializačnej starostlivosti je udržanie motivácie, usmernenie, poradenstvo, príp. uspokojenie pocitu spolupatričnosti.

V Petrovciach, 20.03.2024

Ing. Viliam Čičvák
riaditeľ ReSocia, n.o.